

ΦΑΚΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

Στον ημερήσιο τύπο, ελληνικό και διεθνή, δημοσιεύονται σε τακτά χρονικά διαστήματα πληροφορίες για την εξέλιξη του πληθυσμού στην Ελλάδα και σε διάφορες περιοχές του κόσμου. Σε καθημερινή αθηναϊκή εφημερίδα, πριν από αρκετά χρόνια - Τα Νέα, Σεπ. 1993- δημοσιεύθηκαν με αυξημένες απαιτήσεις για τους αναγνώστες της, τρεις διαφορετικές πληροφορίες. Η πρώτη είδηση με στοιχεία από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως παρουσιάστηκε με τη μορφή του πίνακα 1. Η δεύτερη είδηση, επικεντρώθηκε με τη μορφή σχολίου, στους δημογραφικούς δείκτες των χωρών που συγκροτούσαν το 1992 την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Τέλος ένα κρίσιμο ζήτημα για την Ελληνική κοινωνία συνδεδεμένο με μία άλλη περίπτωση, εμφανίστηκε ως είδηση - σχόλιο.

Ειδικότερα:

ΕΙΔΗΣΗ 1η:

Διάρθρωση του ελληνικού πληθυσμού κατά ηλικία 1950-2050
(πληθυσμός σε χιλιάδες)

Πληθυσμός	0-14		15-64		65+		80+		Κάτοικοι Ελλάδος
	Σύνολο	%	σύνολο	%	σύνολο	%	σύνολο	%	
1950	2.170	26,6	4.890	64,6	510	6,7	80	1,1	7.570
1980	2.200	22,8	6.180	64,0	1.270	13,1	221	2,2	9.640
1990	2.000	20,3	6.650	67,4	1.210	12,3	219	2,2	9.850
2000	1.890	18,9	6.610	66,1	1.500	15,0	213	2,1	10.000
2010	1.830	18,0	6.630	65,2	1.700	16,8	340	3,3	10.160
2020	1.750	17,3	6.540	64,9	1.790	17,3	412	4,1	10.080
2030	1.700	17,2	6.280	63,3	1.930	19,5	423	4,3	9.910
2040	1.660	17,2	5.950	61,8	2.020	21,0	448	4,6	9.940
2050	1.620	17,4	5.720	61,5	1.960	21,1	488	5,2	9.300

Πηγή: O.C.D.E. Le Vieillessement demographique Consequences pour la politiques sociale.

ΕΙΔΗΣΗ 2η:

Γεννήσεις και γάμοι

Για τρίτη συνεχή χρονιά, ο αριθμός των γεννήσεων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρουσίασε μείωση. Αντιθέτως, οι χώρες του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου που δεν είναι μέλη της Κοινότητας (Αυστρία, Φινλανδία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία, Σουηδία) είχαν αύξηση γεννήσεων από το 1983 και μετά.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της «Γιούροστατ», οι σκανδιναβικές χώρες συνέχισαν επίσης την ανοδική τάση των τελευταίων πέντε ετών. Από την άλλη πλευρά, ο κοινοτικός Νότος συνεχίζει την καθοδική τάση. Η Ιταλία, με 1,26 τέκνα ανά γυναίκα και η Ισπανία με 1,23, έχουν φθάσει σε πρωτοφανή, για καιρό ειρήνης επίπεδα.

Το ποσοστό των εκτός γάμου γεννήσεων συνεχίζει να αυξάνεται: το 1992, το 19,5% των γεννήσεων στην ΕΟΚ ήταν από ανύπανδρες γυναίκες, έναντι 10,7% το 1982. Ακόμη, η μείωση των γάμων πήγε από 6 το 1982 στο 5,6 το 1992.

Το πιο αισιόδοξο από τα στοιχεία που ανακοίνωσε η «Γιούροστατ» είναι ότι η παιδική θνησιμότητα έπεσε το 1992 για πρώτη φορά κάτω από το 10%.

Δημογραφικοί δείκτες 1992

Χώρα	Γονιμότητα		Θνησιμότητα
	Παιδιά ανά γυναίκα	Γεννήσεις εκτός γάμου (%)	Θάνατοι παιδιών ανά 1.000 γεννήσεις
Βέλγιο	1,56	11,60	8,2
Δανία	1,77	46,50	7,8
Γερμανία	1,30	15,10	6,9
Ελλάδα	1,41	2,50	8,2
Ισπανία	1,23	9,60	7,9
Γαλλία	1,73	31,80	7,3
Ιρλανδία	2,11	18,00	6,6
Ιταλία	1,26	6,80	8,3
Λουξεμβούργο	1,65	12,90	8,5
Ολλανδία	1,59	12,40	6,3
Πορτογαλία	1,48	16,10	9,3
Βρετανία	1,80	30,80	7,0
ΕΟΚ	1,48	19,50	7,4

ΕΙΔΗΣΗ 3η:

Στους χαμηλότερους δείκτες γονιμότητας ανήκει η Ελλάδα.

Έναν από τους χαμηλότερους δείκτες γονιμότητας στον κόσμο έχει η Ελλάδα: για την περίοδο 1990-95, σε κάθε Ελληνίδα αντιστοιχεί 1,5 παιδί.

Ο αριθμός αυτός είναι μικρότερος από το αντίστοιχο των περισσότερων χωρών του κόσμου, αλλά και από τον μέσο όρο του δείκτη γονιμότητας των βιομηχανοποιημένων χωρών που είναι 1,9.

Τη μικρότερη γονιμότητα όμως έχει η Ιταλία.

«Είναι δύσκολο να εξηγήσεις σ' έναν ξένο ότι ο τύπος της Ιταλίδας, η οποία θεωρείτο θεά της γονιμότητας, πιθανόν να μην υπήρξε ποτέ και οπωσδήποτε δεν υπάρχει πια» λέει η κοινωνιολόγος Τζούλια Πάολο ντι Νίκολα, θέλοντας να εξηγήσει το φαινόμενο της χαμηλότερης γεννητικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο που παρουσιάζει η Ιταλία.

«Η κουλτούρα της τεκνοποιίας άλλαξε και είμαστε το λιγότερο παραγωγικό έθνος στον κόσμο, κόντρα στα στερεότυπα», συμπληρώνει η κοινωνιολόγος του Πανεπιστημίου Γκαμπριέλε ντ' Ανούντσιο της Πεσκάρα.

Η βουλευτής Τίνα Ανσέλμι, πρόεδρος της επιτροπής ισότητας των φύλων της βουλής, λέει ότι τα νέα ζευγάρια θέλουν μόνο ένα παιδί.

Η εργαζόμενη γυναίκα-μητέρα που επωμίζεται τα βάρη του νοικοκυριού δεν θέλει πολλά παιδιά, και ο Ιταλός άνδρας - ο οποίος κάποτε ταύτιζε την παραγωγικότητα με τον ανδρισμό- προτιμά τώρα την γεμάτη τσέπη από μωρά στην κούνια - και υποτάσσεται στην απόφαση της γυναίκας του. Παράλληλα η ζωή έχει ακριβύνει, και η γιαγιά που κρατούσε παλιά τα εγγόνια εργάζεται και αυτή, όπως λέει η 33χρονη Αντζέλικα Αλεξάντερ, δασκάλα που περίμενε 10 χρόνια για να αποκτήσει παιδί, τον Ρικάρντο, έξι μηνών. Όταν ήταν παιδί είχε το δικό της δωμάτιο, αλλά τώρα παρ' ότι ο άνδρας της είναι προγραμματιστής κομπιούτερ, είναι υποχρεωμένοι να ζουν σ' ένα μικρό διαμέρισμα στη Ρώμη, όπου ο Ρικάρντο δεν έχει δικό του υπνοδωμάτιο.

Η γήρανση του πληθυσμού της Ιταλίας φαίνεται ήδη από τις στατιστικές: οι εργαζόμενοι είναι 20 εκατομμύρια και οι επιταγές συντάξεως 21 εκατομμύρια που πηγαίνουν σε 15 εκατομμύρια δικαιούχους (κάποιοι νομίμως παίρνουν πάνω από μια).

Και με την καινούργια σχολική χρονιά, καταργούνται 56.000 τάξεις στα σχολεία λόγω έλλειψης μαθητών.

Αγαπητέ [-ή] υποψήφιε [-ηφία],

σχολίασε στο πνεύμα και τους στόχους της Ιστορικής Δημογραφίας τα ακόλουθα τρία ζητήματα, τα οποία είναι αλήθεια ότι απασχολούν όλους μας:

1ο: τι δείχνουν τα δεδομένα για τη διάθρωση του παρελθόντος και το μέλλοντος του ελληνικού πληθυσμού με την αξιοποίηση του πλέον κατάλληλου κατά τη γνώμη σου πίνακα,

2ο: μπορούν να προκύψουν δείκτες ή γραφικές παραστάσεις που θα σε έκαναν ικανό με ευσύνοπτο τρόπο να διατυπώσεις την άποψη σου με τη βοήθεια αυτών των άρθρων,

3ο: πως θα μπορούσες να σχολιάσεις την τρίτη είδηση - σχόλιο, σε μία λ.χ. ειδική επιτροπή για θέματα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής στα σχετικά ζητήματα, λαμβάνοντας ενδεχομένως υπόψη τις δύο προηγούμενες ειδήσεις.

Ο διαθέσιμος χρόνος σου για τις απαντήσεις είναι τρεις ώρες.

Σου ευχόμαστε καλή επιτυχία στην προσπάθειά σου.

Η επιτροπή εξετάσεων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος